

Izgubljeni Bog.

Resnična povest,

tiskana z nedovoljenjem visokočastitega
knezoškofijskega ordinarijata.

Ponatis iz „Slovenskega Naroda“.

Cena 20 vinarjev.

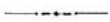
• V Ljubljani, 1900.

Založila in tiskala „Narodna tiskarna“.

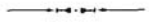

Izgubljeni Bog.

Resnična povest,

tiskana z nedovoljenjem visokočastitega
knezoškofijskega ordinarijata.

Ponatis iz „Slovenskega Naroda“.

V Ljubljani, 1900.

Založila in tiskala „Narodna tiskarna“.

280225

280225

N 1341/1976

I.

Kaplan Peter svedrčaril je že skoraj dve leti v Moravški župniji. Pridobil si je bil v hipu ljubezen starih in mladih devic, in odkar je z ustanovitvijo prepotrebne konsumnega društva pri laškem olju ceno za dva vinarja potisnil pod prejšnjo ceno, prikupil se je prav izdatno vrlim katoliškim možem cele fare. Stari župnik, kojega sta protin in kašelj le redkokdaj puščala iz sobe, izgubil je skoraj vso veljavo. Gospodu Petru je bilo to všeč, in prav spretno je vpletal v svojo govorico pomenljivo opazko, da je „gospod“ že prestar, in da časi zahtevajo čilejših in bistrejših duhovnikov.

Konsumno društvo pa je bilo glavno delo gospoda Petra; za to društvo je živel in skrbel, za „konsum“ se je pehal in trgal,

dokler ni dospelo društvo do vrhunca popolnosti, v kateri ga opazujemo binkoštni ponedeljek leta 1899.

Tem občudovanja vrednejša pa je bila delavnost gospoda duhovnega pomočnika, ker ni imel od pričetka nikake prave podpore. Vsa župnija, ki je laškega olja itak malo potrebovala, je bila prepričana, da konsumnega društva ni potreba. Ali kapelan Peter ni opešal v svojem naporu, in napel in napejal se je, prav kakor da ga je obsenčil čisti duh župnika Schweigerja, ki je prelival tedaj svoje laške olje še v Radoviškem župnišču, in ne po tolsti nadžupniji Leskovški.

Ko je bila konsumna zadruga, ali kakor jo je krstilo Moravško ljudstvo konsumna „zadrega“ gotova, ter je bil gospod Peter navozil v njo sladkorja in kave, usnja in svilnatih rutic, železja in krtač, dobila se je tudi pripravna pomočnica. In sicer v osobi Kruljačeve Urše, ki je bila z nekolikimi nesrečami prekoračila ograjo nekdanjega devištva.

Ker pišem romantično, ter je romantika po sodbi dr. Lampeta dandanes brez pomena, in brez vsacega vpliva, lahko povem, da se je šlo za otročeta, katerega mater so dobro poznali; o očetu pa se je govorilo to in ono, ali vedelo se je o njem za gotovo le toliko, da je vzeti ni mogel, ker ni služboval — v Južni Ameriki. To se reče, če se je res izdala papeževa enciklika, kakor je to trdil neki klerikalni nemški list!

No pa ji ni mnogo škodilo, Urši Krujačevi! Bila je tiste dni še vedno prav čedna ženska, dobro razvita na zgornjem telesu in tudi drugod ne napačna. „Gospodje“ so jo radi imeli, tudi kaplanu Petru je padlo oko na njo, in vzel jo je za prodajalko v svojo konsumno „zadrego“. Sicer to ni bilo všeč nekaternicam, ki bi bile tudi radi hodile na trg za našega Petra, pa so se kmalo pomirile. Naš Peter je znal z žensko govoriti, in kmalo je potolažil vsako telo, ki je pod krilom hodilo po fari Moravški.

In če je bil gospod Peter kako nedeljo, aii kak praznik v hitrici „pomečkal“, kakor se pravi, kršanski nauk, hitel je takoj v društveno prodajalnico. Z Uršo v družbi bilo ga je kaj lepo gledati za „pudelnom“. Ginljiv prizor! bi pisal „Slovenec“! Hvalila sta konsumno blago kakor rojena žida; posebno pri svilnatih rutičah je bil Peter pravi mojster: če je le bilo mogoče, jo je obesil na dekleta, mej tem, ko je Urša hvalila fantom blago za spodnje in gornje hlače, in druge jednake potrebščine. Da, v istini! Peter in Urša sta se za „pudelnom“ jedinila v krasno harmonijo; bila sta veličasten akord, ki je mogočno prikipel z gospodarsko organiziranih orgel naše katoliško narodne stranke! A gospod Peter je vedel tudi ceniti vrednost svoje konsumne tovaršice. Ljudstvo, mesto da je po popoludanski božji službi opravilo še križev pot, kakor je bila prej Moravčanov navada, se je zateklo raje v Petrovo kramarijo, kjer so se posebno fantje z lačnimi pogledi pasli ob tresočih se delih Urškinega gornjega telesa,

mej tem ko so dekleta z vdano pobožnostjo visela na rožnocvetočem obrazu g. Petra.

Pri takih prilikah se je „ladelček“ kaj urno napolnil z bakrenim, srebrnem in tudi papirnatim denarjem, tako da je velika zadovoljnost čisto preplula gospoda Petra. In ponosno vskliknil:

„Dobro gre, Urša! — prav dobro!“

To rekši, je tlesknil z blagoslovljeno roko Kruljačevi po tistem kosu telesu, na katerega se je brez dvoma spominjal Dobropoljski Jaklič, ko se mu je v povesti „pri Košičkovih peč podirala“. Prav res, tlesknil je gospod Peter vpričo zbranega ljudstva Uršo po tistem oddelku človeškega telesa, ki ne nosi v spodobni družbi nikačega imena, ki pa ima vzlic temu za življenje večji pomen od romantike, kar čuti Dobropoljski vrlina istotako dobro, kadar vtepa s palčico Dobropoljski mladeži kršnanstvo in katoličanstvo!

Pa menite, da mu je narod kaj takega štel v zlo? Bog ne daj! Urša se je

smejala, da se je na nji vse treslo, kar se je moglo tresti. In smejala so se tudi dekleta in ženice in občna sodba je bila, da tako poljudnega in prijaznega gospoda Moravče še niso imele, kakor ga imajo v gospodu Petru.

Ko je Presvitli nekdam birmoval v Moravčah, je odpadel debel žarek njegove posebne milosti na gospoda Petra. Pri mizi, kjer so obedovali dekani, župniki in kapelani, je spregovoril Presvitli tudi o potrebi, veliki potrebi konsumnih društev. Z jedrnato, a prekrasno besedo je pohvalil gospoda Petra, češ, da je ž njim nad vse zadovoljen, „ker deluje v narodu za zarod, to se reče, za narod, in sicer tako uspešno!“

Ravno takrat pa se je v velikem palcu desne noge domačemu župniku gospodu Andreju zbudila putika, da je hipoma občutil vse muke peklenske žerjavice. Od bolečin ga je pograbila nekaka togota, da se je spozabil in spregovoril:

„Pa bo treba, Presvitli, alumne od sedaj poučevati v dvojnem knjigovodstvu,

v zakonih vatla in vage, ter sploh v kramariji, katero je nekdam Gospod pregnal iz svojega tempelja!“

Presvitli je nervozno prevrgel dvakrat tja in sem rudečo kapico vrhu svoje glave, potem pa je z roko vsekalo po mizi, da so kupe in kupice na nji kar zažvenketale.

„Gospod Andrej“, spregovoril je nemilostno, „zdi se mi, da ste že skoraj prestari. Mi smo proti oderuštvi ter hočemo pomagati izstradanemu ljudstvu. Mi vemo, kaj je lakot!“

To rekši, zmetal si je na krožnik veliki dve rudečepikasti postrvi, ter jih povžil z blagoslovljenim apetitom.

Prošt Lambert, star nemškutar, ki je sedel tik škofa, pa je domačega župnika vprašal:

„Herr Pfarrer, kommt heute kein Hôs auf den Tisch?“

Ko je na to družba izvedela, da pride tudi zajec na mizo, zasukal se je razgovor k drugim predmetom.

Ali gospodu Petru je ostala hvala, gospodu Andreju pa putika v velikem palcu desne noge!

Pa vrnimo se k binkoštnemu ponedeljku leta 1899. —

II.

Po poludanski božji službi je bilo Kaplan Peter je hitro odpravil kopico starih ženskih, ki so mu prinesle nekaj za maše, nekaj pa za očenaše. Denar je sicer spravil, a vendar se je jezil nad ženicami, češ, da niso prišle dopoludne pred deseto mašo, ko vendar dobro vedo, da popoludne nima niti trenutka prostega časa. Na to jo je odpihal proti Podreparju, kjer so se bili vtaborili s konsumnim društvom. Spredaj je bila prodajalnica z velikim napisom: „Svoji k svojim“. Nad napisom pa sta se blesketali pozlačeni roki, jedna v drugi: orjaška pest je stiskala manjšo, slaborejeno. Prva je bila prej kot ne pest naših konsumnikov-duhovnikov, druga, tanka in shujšana, pa tvoja pest, ubogi slovenski kmet. Ni se

vedelo, stiska li prva drugo radi prijateljstva, ali pa samo v namenu, da bi tolsti prsti iztisnili ti zadnjo kapljico krvi iz drobnih in žuljavih prstkov! Jedenkrat že sprevidiš, „mukotrpní“ kmetič moj, da to ni bilo prijateljstvo, nego iztiskanje zadnje kapljice krvi! In to tako gotovo, kakor mi Bog pomagaj!

Za štacunico je tičala prav prijazna mala čumnata: pravo svetišče moravškega konsumnega društva, kjer so se zbirali odborniki v seje, in kjer je imel kaplan Peter svoje absolutno kraljestvo. Mala čumnata je to bila, z okajenim stropom in z veliko, v kotu stoječo omaro, katero je bil sam gospod Peter „pod izgubo“ prodal mlademu konsumu. Tik omare je stala v sobici še velika, rumena miza in stoli okrog nje. Stene so bili dali čedno pobeliti, ter so jih okrasili s podobami, vmes s podobo Jezusa ob jezeru, ko blagoslavlja kruhe. Na tramove pri stropu je bila blizu male peči pribita tako imenovana „štanga“, katero opazujete še dandanes v vsaki kmetski

„hiši“. Tudi to „štango“ je znal gospod Peter spretno uporabljati, kakor bodemo videli pozneje.

V ti sobici na stolah okrog rumene mizice so sedeli tisto popoldne štirje odborniki Moravškega konsumnega društva. Bil je to tako imenovani čisti cvet moravškega gospodarskega razuma. Še predno je prišel gospod Peter, se je bila „seja“ že pričela. To se pravi, Uršika je prinašala liter za literčkom na veliko rumeno mizo in očetje odborniki so jako pridno pili, ker je pri „sejah“ šla pijača na račun društva. In vselej, kadar je Uršika prinesla nove zaloge, izpila je tudi sama kozarček črnine, pa ne samo par kapljic, temveč izpila je do dna, da ni ostalo kapljice v kupici. Zategadelj ni čuda, da so ji goreli kresovi na licih, in da sta se ji iskrili očesi nekam zaljubljeno! V belih, „nabranih“ rokavcah se je sukala okrog mize, okrog prsi pa si je bila privezala lepo židano rutico, katero ji je bil sam gospod Peter o Veliki noči kupil iz konsumne zaloge. In ta rutica se

je gibala doli in gori, ker je bila Uršika vsled zavžite črnine že močno razburjena, ter je hitro sopla; to gibanje pa je pobožnim odbornikom prav zelo dopadlo, skrivoma so Uršo pogledovali od strani ter imeli nad njo svoje odborniško veselje!

„Proklicano je še ‚štavtna‘!“ spregovoril je prvi odbornik, Boštjan Kremen. V mladosti je kradel v nočeh klajo s tujih kopic po travnikih in snopje iz tujih kozolcev, sedaj pa — nabravši si tako z gospodarskim svojim razumom nekaj grošev — je bil društva prvi odbornik in takorekoč njega prva moč za gospodom Petrom.

„Proklicano je še ‚štavtna‘!“ zdihnil je Kremen, ko je bila Uršika ravno odšla s praznim litrom, „moja pa je kot polomljen koš!“

„Prav govoriš!“ oglasi se Miha Krtačar, drugi odbornik, „in moja je kot kozolec, ki ga je sneg podrl. To je Bog pomagaj!“

Tudi drugi odbornik, Miha Krtačar, je bil poštenjak. Imel je sicer kopico nezakon-

skih otrok, ali gospod Peter mu tega ni štel v zlo, češ, da se kaj takega lahko pripeti vsakemu pametnemu človeku!

„Kaj boš ti govoril!“ zavrne Kremen Krtačarja, „ti si pomagáš, jaz sem pa revež!“

In tu je oče Kremen s svojim revnim duhom poletel tjà pod Lesno brdo, kjer sameva pod zelenim holmom bela kočá, do katere vodi od občinskega pota v gostem leskovju skrita stezica, da se tako lahko ne opazi, kdo hodi po nji. V ti koči je živelá Mina Čuklja, brhka gospodinja. Njen mož je mučil svoje kosti po Pitsburških premogokopih, da si je prislužil kruha ženi in otrokom. Doma pa se je dolgočasila Mina Čuklja, in prav lepo je bilo, da jo je časih obiskal naš Miha Krtačar. Seve največkrat iz radovednosti, da bi izvedel kaj novic iz Amerike. Ko se je končno povrnil oni iz Amerike, se mu mej tem sicer ni bilo pomnožilo imetje, in tudi denar, poslan iz tujega sveta, je bil šel svoja pota, ali v veliko začudenje Jakoba Čuklje pa se mu je

bilo pomnožilo številce njegove rodbine! Ker pa se je delal Miha Krtačar nedolžnega, je bil gotovo tudi nedolžen.

Na vse to je mislil Kremen tedaj, ko je zaupil nad Krtačarjem: „Ti si pomagaš, jaz sem pa revež!“

Nato pa je mislil tudi Krtačar, in beseda veljavnega soodbornika ga je spekla, da ga je zagrelo okrog srca, in da je postal rudeč kot puran. Tedaj je posegel vmes tretji odbornik Luka Kaša, največji in najneusmiljenejši oderuh cele fare. Stiskal je beraške dolžnike ter jih objedal, kakor objeda kozel solato, če je všel v zelnik. Pri gospodih pa se je odkupil s tem, da je kupil in plačal velik luster, ki še danes visi sredi moravške cerkve, in pa tudi s tem, da se je poprijel nove gospodarske organizacije, ter postal vnet član konsumne „zadrega“. Zvit lisjak je bil oče Kaša, in dobro je vedel, da ga puste v miru pri njegovi gospodarski organizaciji, samo da pristopi k „novi“ gospodarski organizaciji. Zategadelj je pred gospodom Petrom ležal

na tleh, nekako tako, kakor se valja v prahu Dobropoljski Jaklič pred častito duhovščino. „Kar bodo gospod rekli, tisto je prav!“ Ta beseda mu je ležala neprestano na jeziku in rabil jo je ob vsaki priliki, bodisi pri prilični, bodisi pri neprilicni. Sedaj pa je opazil, da bi utegnil Krtačar prekipeti in bleknil je vmes:

„Ne prepirajte se, kar bodo gospod rekli, bo pa prav!“

„Prepirati ne! Sveti križč božji, le prepirati se ne, krščanski možje!“

Te zadnje besede pa si spregovoril ti, Tinče Kozica, moravške cerkve slavni cerkovnik! Bil je to četrti odbornik našega društva. Četudi vitek kot dreta, bil je še vender v letih, ko je človek za ženitev še pripraven. In odkar so ljudje Tinčeta poznali, vedeli so tudi, da se v njem neprestano kuha neprestana želja po ženitvi. V največji spodobnosti — časih še celo, kadar je po cerkvi luči prižigal — padalo je njegovo oko na to, ali ono spodobno devico. Pa do sedaj ni imel posebne sreče, prej kot

ne zategadelj, ker je tik poštenih devic ljubil tudi pošteno vino. Najrajši bi bil stopil v dotiko s kuharico v farovžu, no, pa so mu gospodje delali zapreke, seve radi tega, da se ni dajalo pohujšanje! Končno pa mu je obtičalo ljubeznipolno oko nad Uršo Kruljačevo. In ta bi ga bila tudi vzela, ali v tem slučaju se je Valentin Kozica v veliko začudenje slavnega moravškega občinstva skesal, ter je ni hotel vzeti. In vsa fara se je popraševala: zakaj je ne vzame?

Nekdaj se je Kozica pri Čudetovih napil. Ko so ga povpraševali po vzrokih, se je malo popraskal za levim ušesom, ter se skušal vprašanju izogniti z besedami:

„Krščanski možje, ta ženska je zame predebela, takorekoč preobširna!“

In ko so ljudje le vanj silili, je Kozica zvito proti stropu pogledal, malo zažvižgal, se popraskal za desnim ušesom ter spregovoril:

„Po pravici rečeno, gospod Peter so malo preveč silili v to ženitev! Taka je, ljudje božji!

Proti Krtačarju, ki je takrat tudi bil v pivski družbi pri Čudetu, ter je posebno silil v Kozico, se je pa zadril:

„Zdaj pa zastopiš laško, ne, Krtača krtačasta!“

Ali Krtačar se je ponižno odrezal:

„Kar so gospod naredili, so prav naredili!“

III.

Pomirljive besede zadnjih dveh odbor-
nikov pa niso dosegle posebnega vtisa. Oče
Krtačar je bil postal, kakor smo že pove-
dali, rudeč kot puran in ostal je tudi tak.

„Oj, ti grdi hudič ti!“ je zaupil in
pograbil po poluprazni steklenici na mizi,
„kaj tako boš meni pel, ti, ki samo takrat
nisi kradel, kadar krasti nisi mogel!“

Ostra ta beseda je šla Kremenu do
živega. Vstal je, ter — kot dober učenec
kaplana Lavrenčiča — prijel nekako sum-
ljivo za stol, rekoč: „Še eno mi zini, pa
te oplazim!“

Literček v Krtačarjevi roki se je na-
gnil v tem in črni tirolski petijot se je zлил

po rumeni deski, potem pa na trebuh Kozici, ki je slonel ob mizi. Da bi dragocena kapljica ne prišla v nič, podstavil je kozarec, da bi rešil, kar se je dalo rešiti. Pri tem pa je Kozica zdihoval: „Ali je ni škoda te pijačice!“

Prej kot ne bi se bila udarila Kremen in Krtačar, da ni tedaj prihitela v izbo Kruljačeva, ter spregovorila:

„Gospod gredo!“

Vse je utihnilo. Kakor klasje, katero podira sapa, sta padla na stol Krtačar in Kremen. Hinavec Kozica pa je začel napravljati velike križe po svojem obrazu, ter se je delal in obnašal tako, kakor da je ta poštena družba ravno nehala moliti, ko je prihajal gospod.

„Katerega pijete?“ je bilo prvo vprašanje gospoda Petra, vstopivšega v odbor-
niško čumnato. „Katerega prinašaš na mizo, Uršika?“ je bilo njegovo drugo vprašanje, združeno z nam že znanim rokotleskom po brezimnem delu Urškinega telesa. Na to je pograbil na mizi stoječo

polno kupico, jo dvignil proti stropu rekoč: „Zdaj pije dominus vobiscum!“

S temi besedami je zлил prav strokovnjaško vso tekočino v globoko, globoko svoje grlo. Nehote pa se mu je zavil obraz, in zaječal je:

„Primaruha! ta laška godlja ni za nič! To je za kmeta, a ne za odbornike in gospode!“

V teh svojih besedah pa je opazil gospod Peter nekak izvrsten dovtip. In pričel se je od veselja tolči po tolstih bedrih in svojega smeha ni mogel prej ustaviti, dokler se ni z znanim rokotleskom potolažil razburjene duše. In smejala se je Uršika in smejal se je zbrani odbor. Kaša pa si je dal duška z besedami:

„Prav so rekli, gospod, tako je, prav so rekli!“

Na to ukaže gospod: „Uršika, prinesi onega po 32!“

„Oni po 32“ je bilo najimenitnejše vino moravškega konsuma. Nekak mojstrski kletarski izdelek, v katerem so si

roko podajali vsi opojni elementi cele zemlje. Nekaj žveplja, veliko špirta in morda še celo nekaj vitrijola, ali hudičevega olja! Z jedno besedo, v tem „vinčku“ je bilo združeno vse, kar daje zadnje vdarce tako možganom, kakor želodcu! Koliko pa je bil v sorodu z vinsko trto, to je pa manj razjasneno! Ali vzlic temu je Boltažar Žeja, prvi moravski žganjepivec, poskočil visoko od tal, ko ga je izpil prvo kupico! In zavriskal je: „Pri moji duši, ta peče, ta je skoro tako dober kot „šnops“!“ Ob roki strokovnjaškega tega izreka prišel je „oni po 32“ v posebno slavo pri moravskem občinstvu. Splošna sodba je bila, da je vino zategadelj tako dobro, ker človeka skoraj ravno tako hitro upijani kot žganje.

Tega vina naročil je gospod Peter pet litrov na mizo! In Urška jih je tudi prinesla.

Na to se je nadaljevala odborova „seja“.

„Možje“, je spregovoril Peter, „zbrali smo se, da sklenemo račune, in da vidimo, kako stojimo ob koncu prvega leta“.

In gospod Peter je pristopil k veliki oinari, in odprl jo je s skoraj večjo po-božnostjo, kot je odpiral tabernakel v cerkvi. Iz nje pa je nametal na rumeno mizo nekaj starih Blaznikovih pratik, nekaj starih koledarjev Mohorjeve družbe in nekaj starih šematizmov ljubljanske knezoškofije. To so bile trgovske knjige moravskega konsumnega društva! Peter je pričel odpirati, sedaj šematizme, sedaj pratike, sedaj koledarje. Povsod je bilo na posameznih straneh vpi-sanih nebroj številčk. Drug bi se v ti zmesi ne bil spoznal, a gospod Peter je trdil, da se v ti zmesi spozna prav dobro.

Ko so možje videli, da hoče gospod Peter položiti račun, spregovori oče Kre-men: „Ali bomo res žalili našega go-spoda?“

Oče Krtačar: „Le naj spravijo, gospod Peter! Hitro naj spravijo, če ne, bom zares jezen! Vi ste naš oče, mi smo pa vaši otroci! Ali ni taka, Kaša

Oče Kaša: „Ta bi bila lepa! Še rajtengo naj bi nam gospod dajali! Čemu tudi!“

Oče Kozica: „Prav res, čemu tudi! Ali so bili gospod že kdaj zaprti, ali so morda kak goljuf, kak slepar, he? Koj mu eno prisolim, kdor bi zahteval rajtenge!“

Oče Kaša: „Kar so gospod narajtali, je prav, je prav!“

Soglasen sklep: računi so odobreni, gospodu Petru pa se izreka zahvala in zupanje odbora. Pod vse to so se napravili štirje debeli in tolsti križi, v znamenje lastnoročnih podpisov štirih odbornikov moravškega konsumnega društva. Trgovske knjige pa so se iznova podale v staro omaro, da v nji počivajo — za jedno leto! —

V tem se je izpraznilo omenjenih petero literčkov. A Uršika je na gospodovo povelje prinesla novih petero. Vsi — in gospod Peter ne najmanj mej njimi — so bili veseli, da se je težavni posel tako

hitro in tako srečno dodelal. Zategadelj so junaško pili, posebno tudi zategadelj, ker se je bilo po Petrovih besedah prvo leto prav dobro dokončalo. Toraj je odprl oče Kaša široko svoja usta, ter spregovoril:

„Dobro se imamo, pošteno dobro se imamo!“

In Kozica je dostavil: „Da bi pa bila naša volja še boljša, bi prosil nekaj gospoda, če bi se mi ne zamerilo“.

„Ti bi rad gledal moje „vreteno“, dlaka dlakasta!“ se je zasmel Peter, ki se je rad kazal s to svojo predstavo, če je bil prav židane volje.

„Jaz tudi tako rada gledam!“ je zahtevala Urša Kruljačeva.

In ko so se vsi drugi odborniki — bili so z gospodom vred že pijani — soglasno izjavili, kako radi gledajo gospoda kaplana vreteno ob štangi, se le ta ni dal dalje prositi.

Tedaj bi bili morali videti, kako volno se je udal naš gospod Peter izraženi želji soodbornikov! S svojim imenitnim

„vretenom“ je hotel osrečiti zbrani odbor, in kakor blisk je bil na „štangi“, o kateri smo že govorili. Spretno je zapletel jedno nogo okrog „štange“, potem pa se s telesom zasukal nizdol, tako da je blagoslovljena glava visela navzdol. Na to se je zopet zavihtel navzgor, tako da je visela blagoslovljena noga navzdol, in sukal se je in sukal, da se je gledalo njegovo masniško telo kakor nekako vreteno ob štangi. Spodaj sedeči kmetje pa so imeli veliko veselje, posebno še nad gospoda Petra dolgopeto suknjo, ki je plapolala kakor dolga senca okrog vrtečega se duhovnika — konsumnika.*) Začuli so se glasovi začudenja.

„To so gospod!“

„Takega gospoda še nismo imeli!“

„Božji krišč, da bi le kaj časa pri nas ostali!“

„Kar naredo, vse je prav narejeno!“

Tedaj pa je zadela našega Petra mala nesrečica. Ko se je takisto vrtil nad glavami svojih občudovalcev, je nosil Peterček

*) Historično!

hlačice, za katere si je bil blago kupil v svojem lastnem konsumu. Vrag vedi, je li bil žid poslal kako preležano sukno, ali pa je bil gospod Peter nogo malo preveč zategnili! Z jedno besedo, pri nogi, s katero se je Peter drgnil ob štango, je nekaj počilo, in kakor bi trenil, pokazala se je belorudeča lisa, ter se ob stegnu navzgor zajedla v obširno — višino. Gospod morda v prvem trenutku ni bil opazil, kar se je zgodilo. Morda pa tudi ni mogel tako hitro ustaviti svojega kolesa. Še vedno je svedral okrog štange, tako da so gledalci od spodaj opazili to in ono. Urški se je končno vendar le videlo potrebno, da je malo zakričala ter pobegnila iz sobe.

„Oj, ubogi gospod!“ je viknila ter izginila v sosedno štacuno, „kako bodo zdaj domu prišli, ta revček!“

Šele tedaj je gospod opazil svojo nezgodo. Hladnokrvno se je spustil s štango na tla ter spregovoril:

„Urša, imaš kako črno nit pri roki in šivanko?“

Urša je prihitela s črno nitjo in s svitlo šivanko.

Opevaj mi, muza, boginja romantike, opevaj mi sedaj težavno in nad vse mere odgovorno delo, katero je nepričakovano naklonila kruta usoda deklici! Opevaj prav vestno, kako je s tresočim prstom roka device vodila ostro bodeče orodje, da bi se ne zaneslo s široko zevajočega sukna v rožnato, v cvetoče meso! Opevaj mi tudi, kako je mukotrpna druga stran koprnela in drhtela, da bi že bilo dognano delo težavno in čez vse mere odgovorno!

No, dognalo bi se bilo to delo težavno in čez vse mere odgovorno, da se niso tedaj hišna vrata na stežaj odprla, in da se ni začul tenak glasek:

„Obhajilo je prišlo!“

IV.

„Obhajilo je prišlo!“

Neprijetne so bile te besede tako cerkovniku, kakor duhovniku-konsumniku. Letá se je nehote premaknil s celim svojim

telesom, in ostrobodeča iglica, ki je sedaj pod Urškinim prstom spretno švigala tja in sem, smuknila je s tira, ter se zabodla v kraje, kjer je niso pozdravljali z veseljem. Dekletu zakrvavelo je srce, a tudi od drugod je padla rudeča kapljica Urši na nabrano, belo rokavce. In tam, kamor je padla, napravila 'se je rudeča lisa, katere Uršika v trajen spomin na to nesrečno, ali vendar tudi toliko srečno uro, nikdar več izprati ni dala! Pa še vstajajo bedaki, trdeč, da naše ljudstvo nima vere, in da ne spoštuje konsumnih svojih dušnih pastirjev! Pridite in pogledjte našo Uršo kako nedeljo popoldne, ko jo obiščejo device-tovaršice! S kakim ponosom odpre svojo škrinjico, in s kakšnim še večjim ponosom jim pokaže mej svojim perilom „srajčnik“ z nabranimi rokavci rekoč: „To je tisti srajčnik!“

Device-tovaršice povešajo glavice kot zvončki spomladi, če jih je burja preveč osmodila, ter šepetajo nevošljivo: „To je tisti srajčnik!“ Da, ko bi le vsaka imela tako sladke spomine v svojem zaboju!

Ali vsaki sreča ni tako mila, kot je bila Urši Kruljački!

„Obhajilo je prišlo!“ vpil je kaplan Peter. „Je pa že spet kaka starikasta ženska zbolela. In se ve, koj na noč mora biti gospod! Kolikokrat sem že tem sitnicam pridigoval, če me že hočejo gledati, naj zbole po dnevu! Urša, šivaj!“

„Čehunova Meta je!“ zastokal je Skukov Gašperček, ki je bil odprl vrata, ter prinesel žalostno vest, da je obhajilo prišlo.

„Čehunova Meta“, spregovoril je Peter satirično „ta beračica bi bila pa res lahko po dnevu zbolela. In tam gori na Ostrožnem brdu tiči. Ko tja pridemo, ji pa nič ne bo! Vrag vzemi taka babeta! Urša, šivaj!“

„Pravijo, da umira“! zaihtel je Gašperček, ki je bil nekak učenec pri Kozici, „pravijo da umira, in da se mudi!“

Urša je bila v tem zakrpala, kar se je bilo strgalo. Gospod Peter izvlekel je ključ iz svojega žepa ter ga vrgel pred Ko-

zico rekoč: „Odpri pri meni, pa vzemi burzo, ki je stara in že nekaj raztrgana. Za tak čas, pa za take ljudi je pa še dobra!“

Kozica se je popraskal za ušesom ter spregovoril sladko: „Pa bo fantè vodil, ne?“

Tu je mislil na svojega učenčka, Skukovega Gašperška.

„Kaj!“ zatogoti se Peter, „ti boš zlezal za peč, mi pa naj trpimo! Ne boš kaše pihal! Ti boš vodil!“

Kozica je nekaj zamrmral sam pri sebi, in oče Kaša, ki je tik njega sedel, je pozneje hotel priseči, da so tedaj cerkovniku ušle besede, ki so se nekako tako kot „prokleti f—r“ glasile. In Kozica, ki je ob taki uri jako nerad lazil na Ostrožno brdo, je te grde besede pri tisti priliki prej kot ne tudi v resnici spravil s svojega hudobnega jezika!

„Kaj se boš držal, Kozica,“ tolažil ga je gospod Peter, „saj si možak. Mi ga

znamo piti, pa ga znamo tudi nositi. Urša, za slovo, še hitro liter!“

V hitrici in v naglici spili so za slovo še zadnji liter. Ko sta na to pijani duhovnik-konsumnik in pijani cerkovnik-konsumnik stopila v zrak pred Podreparja, bila je že temna noč. Zavrteli so se možgani in tudi oče želodec je začel odpovedovati prijateljstvo, koje je bil prej sklenil z „onim po 32“.

„Joj! joj!“ zajokal je Kozica, „meni je, kakor bi se mi celi kozolec vrtil po glavi, joj! joj!“

„Po burzo pojdi! In prenašaj, kakor prenašam jaz!“

Kozica jo je odgugal, za njim pa se je gugal gospod Peter.

Kozica je prinesel staro, raztrgano burzo, odprl zakristijo, ter taval pozvonit za oltar. V temi je s težavo iskal vrvi od zvonov. Najprej se je zmotil, ter je z „malim“ pozvonil. Potem ga je vrglo ob zid, da se je vdaril ob nos. Končno se je ujel ob pravo vrv, da je pozvonil z „velikim“,

da je zvon visoko v stolpu malo zastokal, prav tako, kakor bi se bil tudi napil močnega vina v moravškem konsumu. V zakristiji pa je poskušal gospod Peter, da bi zlezal v „koretelj“, pa ni mogel. Bolj kot je poskušal, bolj so se puntale noge in roke, in bolj je postajal trmoglav beli koretelj!

„Zadnji liter je bil res preveč!“ godrnjal je gospod Peter. Na to pograbi po litru vode, ki je slučajno ondi stal, ter ga spije v dušku skoraj do polovice.

„Tako“, spregovori, „sedaj bo dobro, sedaj se reči ne sučejo več okrog mene!“

Ker se Najsvetejšemu s trepetajočo dušo ne upamo približati s tisto obrtniško brezobčutnostjo, s katero sta se tisto noč kapelan Peter in cerkovnik Kozica tabernakelju približala, nočemo pisati o tem, kar se je zgodilo v cerkvi, in kako sta se pijana grešnika polastila božje popotnice, da bi jo nesla tja v Ostrožno brdo, kjer je onemoglo človeško bitje z vsemi silami koprnelo po nji!

Po vasi je še šlo! Gospod je molil s pol otrpnjenim jezikom in Kozica je odgovarjal tudi s pol otrpnjenim jezikom. Pri tem sta pa oba vestno tiščala poglede k zemlji, da bi si izkoristila vsak žarek iz svetilnice v Kozičini roki ter tako ne napravila napačnega koraka.

Zunaj vasi, kjer sta hodila po ozki stezi mej travniki, pa je prvi padel poštenjak Kozica. Zadevši z negotovo nogo ob kamen, je telebnil v travo, da mu je ječaje odletela svetilnica, ter se razbila v kosce. Gospod je skoraj zaklel, Kozica pa je klel prav odločno. Bila sta v popolni temi. Kozica je nekaj časa iskal svečo, ki je bila nekam v travo odletela, pa zaman. Morala sta dalje. A prave in glavne težave so se šele pričenjale, ker se je pričela pot dvigati. Po nekakem žrelu je vodila navpik, razrita in razjedena po plohah. Po nji hoditi bila je pri dnevu prava težava, a kaj šele po noči! Na to pot podala sta se pijana naša znanca. Od pričetka je še nekako šlo, a končno je prišla katastrofa. Gospodu je zmanjkalo

zemlje pod stopalom, da je pričel se majati in padati. V padcu pa je sklatil s sabo cerkovnika Kozico, ki se je majal in padal. Pri koncu pa sta skupaj padla na lice jednega in istega mesta, kjer sta v temi valjala se kakor obstreljena dva zajca ter mahala z nogami in rokami po zraku in tudi po onemoglih svojih telesih. Pri tem je gospodu Petru odpadla stara, raztrgana burza. Iskala sta jo, po vseh štirih lazeč, in predno sta jo zasačila, poljubovala sta nebrojkrat lice stari materi zemlji. Končno se je burza dobila, in posrečilo se je tudi obema, telo postaviti na nepokorni nogi. Ko je Peter deval okrog sebe burzo, začutil je po svoji obleki sumljivo gosto močo. Zarohnel je proti Kozici: „Saj je pot suha, a jaz sem moker!“

Ta pa se je odrezal: „Pot je suha, a jaz sem tudi moker.“

„Ti si me!“

„Ni res! Oni so me!“

Pa čemu se prepirati! Mogoče je bilo jedno kot drugo. Pot do Ostrožnega brda

pa je bila še dolga. Odrinila sta dalje. Z lepo in z grdo privlekla in priplazila sta se do vrha, kojemu pravimo „Kozja noga“. Trpela sta mnogo, padala sta, vzdigovala sta se, ter si v bratski ljubezni delila sadove in plodove razmučenega želodca. Ob vrhu, kojemu pravimo „Kozja noga“, ustavila sta razvlečene in raztepene svoje kosti. Tik njiju rasel je čop smrečja in bukovja. In v ti lozi čulo se je šepetanje in ffenje, kakor da bi vlekla lahna sapa mej drevesci. Nekje na veji spala je stara vrana — ta konsumnik med ticami. Morda se ji je sanjalo kaj grdega, kar je v življenju počenjala, in dvakrat in trikrat je zakrulila v nočni mir. In čuk se je oglašal s samotnega drevesa, in nekje tam doli v lozi zapel je drobno svojo pesmico drobni škrjanček, ki, kakor znano, v nočeh spati ne more, kakor ne morejo spati naši konsumniki, če so se napili „onega po 32“.

In glej, pijani naši dve konsumni vrani vrhu „Kozje noge“ pograbila je tedaj nevidna moč! Kakor skala postala so jima

težke noge, da se z mesta niti ganiti nista mogla. Obtičala sta na mestu, kojemu pravimo „Kozja noga“. In okrog ju je nekaj zavrtelo, ter ju obrnilo proti vasi, od koder sta bila prišla. Pred sabo sta imela temno brezno, s kojega sta se bila privlekla, in le večna luč v Moravški cerkvi je brleče, a slabotno oznanjevala kraj, kjer je v temi počivala vas Moravska. Kakor je bilo temno v njiju možganih, tako je bilo vse temno pod njima in nad njima. Niti zvezdice ni bilo na nebu — vse črno, vse zavito! A tu sta stala, in bila sta kakor svata, ki v angleški romanci morata poslušati starega mornarja. Tedaj pa se je gori na Slivnici — ki s svojim največkrat s snegom ovenčanim vrhom kraljuje nad našo vasjo — prav pri vrhu utrnila mala, neznatna iskrica. Kakor vešica nad močvirjem se je vžgala, ter zaigrala tja in sem. Potem je obstala. Pa samo za nekaj časa. Ali v tem času je bila že večja postala. Sedaj že ni bila več iskrica, sedaj bila je že iskra. In pričela se je ta iskra po širokem bregu veličastne naše

Slivnice nizdol pomikati. Ravnokar bila je še iskra, ali sedaj nastal je ž nje že večji goreči plamen. A sredi Slivnice bil je ta plamen že kot goreč grm, kakor ga je gledal Mojzes na gori Jetro. In bolj, ko se je ta grm pomikal proti vznožju hriba, večji so postajali plameni njegovi.

Nastal je tudi vihar in podrl je ona dva na „Kozji nogi“ k zemlji. A čudno, dasi sta zrla z očesi proti nebu, videla sta vendar vse, kar se je godilo v dolu! V hipu so plameni prepregli celo obnebjje. A to niso bili plameni, to bila je nebeška podoba OI-rešenika! Raztezala se je po vesoljni višini in solnca se je dotikala z milobno svojo glavo! In kakor nekdej učenci na gori Tabor gledala sta nevredna črva stvarnika sveta. Pa le za nekaj trenutkov. Večni Bog stopil je s svojega prestola na večnem obnebjju, in kakor je prej naraščala orjaška njegova podoba, tako se je sedaj krčila od hipa do hipa. In naša grešnika nista gledala več stvarnika v njegovi slavi, a pri vznožju „Kozje noge“ v gledala sta Boga-

človeka, v neznatni človeški podobi. In trnjev venec je nosil na glavi in težak križ je nosil ob rami. Krenil je na pot, po kateri sta bila hodila ona dva. In kjer sta bila padla, padel je tudi Krist s težkim svojim križem!

* * *

Ko sta se gospod Peter in cerkovnik Kozica prebudila iz omotice vrhu „Kozje noge“, bilo je že po polunoči. Zavedevši se, vskliknila sta soglasno: „Strašno sva bila pijana! In hude sanje sva imela!“

Potem pa sta lezla proti Ostrožnemu brdu in menila sta, da nosita Krista s sabo.

Ali Krist je hodil za njima!

V.

Takrat je umirala na Ostrožnem brdu Čehunova Meta. Delo in lakota sta ji bila najboljša in najzvestejša prijatelja v teku resnično mukotrpnega življenja. Dokler je bila pri močeh, delala je takorekoč noč in dan. Ko je postala stara, ter so ji opešale roke, se je javnost za njo nekako toliko

brigala, kot se briga za starega psa, kadar crka za plotom. V tem pogledu je bila živa l v človeški podobi; prava „res derelicta“ človeške družbe!

V letih, ko je še delala, bila si je nabrala nekaj krajcarjev in naložila jih je bila na lično, temnorujavo knjižico hranilnice v Ljubljani. Naš gospod Peter pa je imel za take lične, temnorujave knjižice hranilnice v Ljubljani čudno razvit nos. Prav kakor kak fin prepeličar, kateremu ne odide niti zadnja prepelica v gostem prosu; ali pa kakor kak fin jazbečar, ki pripodi vsakega jazbeca globoko iz zemlje na dan! Vsako in tudi najneznatnejšo knjižico je zavohal v fari, in revico je preganjajal toliko časa, da mu ni mogla odfrfotati. Izvohal je tudi lično knjižico Mete Čehunove. In brez težave jo je pregovoril, da mu je dala knjižico spraviti, z dostavkom se ve, da se Meta takoj odpove lastnini do te knjižice, in da jo sme gospod Peter, ne da bi bil zavezan, o tem komu kake račune pokladati, po Metini smrti po svoji

lastni volji uporabiti za kake dobre namene, v prvi vrsti za prekornostne „škofove“ zavode.

Bilo je že dobro poldrugo leto, odkar se je knjižica preselila h gospodu Petru. V tem so Meti opešale zadnje moči. Stroj se je čisto izrabil! Ker se gospoda ni upala prositi za knjižico — pač, pri neki priliki ga je prosila silno ponižno za „interes“, ali gospod Peter jo je zavrnil, da je to „obljubljen“ denar, katerega se ne sme nikdo več dotakniti — ker se torej gospoda ni upala poprositi za knjižico, pričela je sramežljivo beračiti. To se pravi, prihajala je v hiše, kadar je bilo kosilo, ali kadar je bila večerja. Molče se je vsedla na klop pri vratih, ter čakala, da so ji dali kake odpadke. In te je potem zavžila s slastjo, vzlic temu pa v enomer ugovarjala, da ni ničesar potrebna, in da je že doma jedla. No, ta „res derelicta“ človeške družbe je pričela sedaj umirati!

Zadnje čase je stanovala v starem Posavčevem svinjaku, iz katerega so bili

napravili za silo človeško bivališče. V stare stene so bili namreč izbili nekaj lukenj, in po tleh nabili nekaj desk. V kotu tega zaboja so zbili iz desk nekako ležišče, ga napolnili s slamo, in na to slamo je vrgla Meta dvoje raztrganih cunj in še nekaj bolj raztrgane odeje. Vse to si je Meta rešila iz valov življenja. Pač, rešila si je tudi staro, črvivo mizo, katero je postavila tik postelje. A v kuhinji — v svinjaku ni smela kuhati — kuhala je v hiši pri gospodarju in za celo to stanovanje je Posavcu plačevala 2 gold. na leto — imela je še dva lonca, oškrbano skledo in leseno žlico. To zadnjo še nekoliko z dratom zvezano!

Zadnje tedne že ni mogla več hoditi. Menda največ od lakote. Sramežljivi berači tudi v naših vaseh ne uživajo posebnega usmiljenja, posebno če so na sumu, da imajo denar v hranilnici. O Meti pa se je vedelo za gotovo, da ima denar v hranilnici.

Legla je torej in obležala je na svoji slami. Stara prijateljica je prihajala parkrat

na dan, ji prinašala kako mrvico jesti, ter ji pomagala in malo postregla. Tako je prišlo, če ni hotela živa v zemljo, da je morala pričeti umirati. In umirala je resnično, brez hinavstva, kakor stari pes za plotom. Umirala je torej prav resnično in prav resnobno. In sosedje, ki so jo imeli po pravici na sumu, da ima denar v hranilnici, so se — po navadi tržaške „Edinosti“ — zgražali nad njo, češ: še v smrtni uri stiska svoje krajcarje in najpotebnejšega si ne privošči.

Na binkoštni ponedeljek zvečer ji je postalo posebno hudo. In po gospoda so poslali. Sosedje pa so prihitele ter dvignile tanke koščičice njenega telesca s slame. Posavka je posodila dvoje belih rjuh, da so korito-ležišče prevlekli ž njima. Robavka pa je dala odejo, na kateri so se objemale pisane rožice s pisanimi rožicami. Še celo staro črvivo mizo so pregrnili s prtom, in na njo so postavili sveči — bili sta edini v vasi, in posodila ju je bogata Čeponka. Prižgali so tudi rudečo svečo od Matere

Božje s svetih Lušarij ter pričakovali gospoda.

Okrog koče se je nabralo skoraj vse prebivalstvo z Ostrožnega brda in čakalo gospoda. Otroci so prižigali svečice, blagoslovljene na Svečnice dan. Dekleta so tu in tam zapela pobožno pesem. Možje pa so tu in tam molili. Vse je pričakovalo gospoda!

V kočici na slamnatem ležišču pa je ležala ona, radi katere se je vse to godilo. Bilo ji je kakor nevesti, in svoji ročici, ki sta bili tako tanki, kakor je tanka najcenejša sveča pred oltarjem, je časih trepetaje izvlekla izpod rožnate odeje, in dvignila je tudi glavo, ki je bila podobna nekakemu večjemu suhemu češnjevemu sadu, ter spregovorila k svoji postrežnici:

„Nikoli se mi na zemlji še ni tako dobro godilo!“

In postrežnica jo je vprašala: „Češ kaj piti, revše? Nekaj hruševe vode je še tu.“

Meta pa jo je zavrnila: „Ničesar več nočem. In tudi hruševe vode ne in naj je

še tako dobra in sladka. Vidiš, Marjeta, gospod Jezus prihaja pod mojo streho. In ž njim skupaj cdidem z Ostrožnega brda, kjer se mi ni prav dobro godilo. Res, prav dobro se mi ni godilo! Morda me ne zavže! Da hi le kmalu prišel, dasi nisem vredna, da stopi pod mojo streho!“

Tako je vse čakalo na gospoda. Ali gospoda ni hotelo biti. Končno se je družba razšla. Šele proti jedni po polnoči zažvenkljal je zvonček v dolu. In obhajilo je prišlo do Ostrožnega brda.

Ko pa je postavil gospod Peter na črvivo mizo tik Metine postelje staro burzo, opazil je, da svete hostije ni v nji. Otrpnil je od straha in groze ter je zaječal:

„Boga sva izgubila, Kozica! Boga sva izgubila!“

In Kozica je zatulil: „Boga sva izgubila, a jaz dobro vem, kje!“

Duhovnik in cerkovnik sta brez daljše besede pograbila svoje reči ter pobegnila z Ostrožnega brda, kakor bi za njima gorelo. Bodisi, da sta hotela izgubljenega Boga

iskati, bodisi da sta ga hotela znova iz cerkve prinesiti! Sosedje in sosedje, ki so se bili, kadar so začuli zvonček v dolini, zopet zbrali okrog kočje-svinjaka, so strmeli ter soglasno izrekli, da kaj takega še niso doživeli. Končna soglasna sodba pa se je glasila tako, da mora to biti božja kazen, in da mora biti Čehunova Meta velika grešnica, ker jo je zadela ta božja šiba. O Petru, gospodu, pa ni zinil nihče niti žal besedice!

V svojem koritu pa je ležala „velika grešnica“ kakor bi bila okamnela.

Njena prijateljica je stokala v kotu: „Boga so izgubili, ta pa umira in Boga bi bila tako potrebna!“

Čez nekaj časa se je oglasila bolnica v postelji: „Kaj praviš Marjeta, da so Boga izgubili? Kdo pravi? kdo pravi?“

Na to se je pomirila ter pričela samo saboj govoriti: „Boga niso izgubili! Boga ne smejo izgubiti, ker ga pričakujem. In glejte, in glejte, res že prihaja! Po hribu proti Ostrožnemu brdu stopa, in trnjevo krono ima na glavi in križ na rami! Nje-

gove oči pa so obrnjene proti meni in le proti meni! Kako dobre so te oči in žarek iz njih gre skozi moje možgane, da ne čutim več bolečin. Od kod ta luč, Marjeta, od kod ta luč? Ali ga ne vidiš Gospoda? Do vrat je že prišel, in svitlobo ima pred sabo, in za sabo ima svitlobo! Glej, vrata so se odprla, vstopil je v beli obleki, in obraz se mu sveti bolj, kot se sveti samo solnce! Marjeta, h meni prihaja! Pristavi stol h postelji in obriši ga, prav dobro ga obriši, da se moj Bog k meni vsede, in da se ne vsede v prah!“

Ta živalica, ki se v življenju ni nikdar smejala, ali prav malokdaj, se je tedaj v smrtnem trenutku tako sladko zasmejala, da stara Marjeta tega smehu ni mogla nikdar več pozabiti. Da je gledala tedaj z Mete umirjajočim očesom, bi bila videla, kako je pravi Krist pristopil h postelji, položil roko na glavo bolnici ter ji otvoril vrata v večno vesolnost.

S Kristom je odšla z Ostrožnega brda!

* * *

Drugi dan so našli pastirčki škatljico s sveto hostijo v šumi in srečno so jo rešili v župnišče. Presvitli, ki stebrov konsumnih društev ne prestavlja rad, pa je moral gospoda Petra vendar le predstaviti. Prestavil ga je v Srednjo vas pri Ribnici.

Od tam pa nam „Slovenec“ ravnokar tole sporoča: „Hvala Bogu, dobili smo novega gospoda, vzornega božjega služabnika, gospoda Petra! Taki duhovniki so nam pravi božji blagoslov, ker žive z narodom za narod. Takoj, ko je gospod Peter tu sem prišel, opazil je, da nas odirajo naši trgovci ode-ruhi. Zastavil se je z vsemi močmi za vstanovitev prepotrebneega konsumnega društva. In danes že imamo to društvo. Gospodu Petru pa Bog stoterokrat povrni trud, kojega so imeli za nas!“

Sedanjemu rodu v pouk, bodočemu rodu v strmenje in vsem svedrcem duhovskega in neduhovskega stanu v zasluženno slavo spisal in zapisal je resnično to pri-povest

dr. Ivan Nevesekdo.

*Bin 50
20/ julija 1959.*

COBISS 2042x00

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000426107

